

Kongres 35. "Majski pulmološki dani"

Kongres 35. "Majski pulmološki dani" održao se od 28. do 31. maja u Kulturnom centru "Kuća Milanovića" u Banjaluci, a okupio je oko 200 stručnjaka iz Republike Srpske, Bosne i Hercegovine, regiona i Evrope. Organizatori su Udruženje pulmologa/pneumoftiziologa Republike Srpske, Udruženje intenzivista za nehirurške grane, Klinika za plućne bolesti, Klinika intenzivne medicine za nehirurške grane, Univerzitetski klinički centar Republike Srpske i Medicinski fakultet Univerziteta u Banjaluci.

Ključne teme „Majskih pulmoloških dana“:

- Vještačka inteligencija u zdravstvu
- Poremećaji disanja u snu – *Sleep-Disordered Breathing (SDB)*
- Infekcije donjih dijelova respiratornog sistema u svjetlu antibiotske rezistencije
- Multirezistentna tuberkuloza
- Sestrinska njega – ključni izazov
- LLL kurs: Ishrana kod neurološkog bolesnika u JIL-u (ESPEN)
- Trendovi u liječenju i socioekonomski aspekti pulmološke onkologije
- Opstruktivne bolesti pluća

Ovogodišnji program je pažljivo biran da odgovori na najsavremenije izazove – od primjene vještačke inteligencije do najnovijih trendova u bronhologiji i onkologiji, jer "Majski pulmološki dani" su oduvijek bili više od predavanja – to su dani kolegijalnosti, saradnje i zajedničke borbe za zdravlje naših pacijenata. I ove godine ovaj skup je okupio najeminentnija imena iz oblasti pulmologije i srodnih grana, pretvarajući naš region u centar razmjene naučnih multidisciplinarnih dostignuća. Rezultati koji su postignuti u bronhologiji i pulmološkoj onkologiji su vidljivi, ali i na poremećajima disanja tokom spavanja, multirezistentnoj tuberkulozi, kao i na novim modalitetima liječenja hronične opstruktivne plućne bolesti, neophodnoj sestrinskoj njezi, nutritivnoj podršci vitalno ugroženih pulmoloških bolesnika. Poseban ponos skupa je kontinuirano izdavanje Zbornika radova, a od 2023. godine i činjenica da je časopis *Respiratio* postao ovlašteni korisnik SCIndeks servisa. Potrebno je istaći da su veliki broj stručnih radova

prezentovanih tokom prethodnih decenija direktno uticali na unapređenje kliničke prakse i uvođenje novih protokola u liječenju pacijenata.

Kada smo pokretali prve Majske pulmološke dane, vođeni isključivo profesionalnim entuzijazmom i željom da u našu sredinu donesemo najsavremenija saznanja iz respiratorne medicine, nismo mogli ni naslutiti u šta će ta iskra izrasti. Ono što je započelo kao vizija, preživjelo je sve izazove vremena i postalo tradicija koja traje već tri i po decenije.

Ministar zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske dr Alen Šeranić istakao je na otvaranju skupa da je okupljanje stručnjaka iz različitih zemalja izuzetno značajno za razmjenu iskustava i znanja kako bi pulmologija bila unaprijeđena. On vjeruje da će biti unaprijeđena dijagnostika i liječenje pulmoloških bolesti. Dr Šeranić je čestitao Udruženju pulmologa/pneumoftiziologa Republike Srpske na uspješnoj organizaciji ovog skupa već 35 godina i poručio da će uvijek imati podršku Ministarstva zdravlja. Dekan Medicinskog fakulteta prof. dr Ranko Škrbić u pozdravnoj riječi naglasio je čvrstu vezu između “Majskih pulmoloških dana” i fakulteta. Vršilac dužnosti generalnog direktora Univerzitetskog kliničkog centra Republike Srpske doc. dr Nikola Šobot poručio je da je ovaj skup na određeni način hronika razvoja pulmologije u zdravstvu Srpske. Pozdravnim riječima i riječima podrške pridružili su se predstavnici pacijenata udruženja “Diši za život” i načelnik Klinike za plućne bolesti UKC-a, dr Mladen Duronjić.

Čast da otvori seriju stručnih predavanja pripala je jednom od vodećih svjetskih stručnjaka u oblasti digitalnog zdravstva – prof. dr Nicku Guldemondu sa Univerziteta u Lajdenu. Profesor Guldemon, koji ujedno radi i kao strateški savjetnik Svjetske zdravstvene organizacije (SZO) i Evropske komisije, održao je sjajno plenarno predavanje na temu koja kroji budućnost medicine: “Vještačka inteligencija u zdravstvu”. Razmjena iskustava sa stručnjacima svjetskog glasa postavlja nove standarde u edukaciji naših ljekara i trasira put ka modernijem zdravstvu u regionu.

Zahvalnost profesoru Guldemondu što je izdvojio vrijeme u svom zgusnutom rasporedu i donio nam globalne trendove direktno u Banjaluku. Njegova spremnost da nesebično podijeli svoje bogato znanje i viziju s našom medicinskom zajednicom ostavila je snažan

utisak na sve prisutne. Upriličena je posjeta prof. Guldemonda Univerzitetu i Medicinskom fakultetu, što nagovještava buduću saradnju.

Nastavak je bio posvećen jednom od najvećih izazova savremene medicine – rezistentnim oblicima tuberkuloze. Izuzetno važno predavanje po pozivu na temu “*MDR-TB; New treatment regimens*” održala je Petra Svetina, donoseći nam najnovije uvide u savremene terapijske protokole za liječenje multirezistentne tuberkuloze. Odmah u nastavku pažnju smo posvetili i lokalnim kliničkim podacima. Imali smo priliku da čujemo zajednički rad grupe naših autora koji su predstavili kliničke karakteristike i ishode sindemije HIV-a i tuberkuloze u tercijarnom zdravstvenom centru u Republici Srpskoj za period od 2016. do 2026. godine. U drugom dijelu ovog intenzivnog bloka, uvažena Petra Svetina ponovo je preuzela govornicu, stavljajući akcenat na ranu detekciju kroz temu “*Screening and preventive treatment of LTBI*” (skrining i preventivno liječenje latentne tuberkuloze), što je temelj moderne pulmološke prevencije.

Potom je organizovan izuzetno značajan satelitski simpozijum kompanije Amicus, koji je fokus stavio na goruću temu savremene onkologije – liječenje karcinoma pluća.

Prezentovani su ključni klinički podaci i dragocjena iskustva iz prakse o primjeni inovativnih imunoterapija i ciljanih pametnih lijekova. Uvođenje ovakvih terapijskih rješenja u svakodnevnu praksu donosi revolucionarne promjene u preživljavanju i kvalitetu života pacijenata u našoj zajednici, spajajući globalna naučna dostignuća sa našom svakodnevnom kliničkom praksom.

Izuzetno nadahnuto i inspirativno predavanje prof. dr Lidije Ristić – *San – izvor zdravlja ili bolesti?* – bilo je uvod u predstavljanje naših iskustava iz ove oblasti. Prof. dr Maja Travar predavanjem “*Myxovirus resistance A (MxA) protein – novi biomarker u dijagnostici virusnih infekcija u pulmologiji*” predstavila je mogućnosti rane dijagnostike virusnih infekcija u kliničkom radu, što u konačnom ima za cilj smanjenje upotrebe antibiotika.

Prvi dan je zatvoren satelitskim simpozijumom koji je posvećen liječenju imunološkom terapijom karcinoma pluća u različitim indikacijama. Ono što je veoma važno istaći jeste da vlastiti rezultati rada ne zaostaju za regionom, naprotiv.

Drugi radni dan smo započeli izuzetno posjećenim Roche simpozijumom o efikasnijem zdravstvu, koji je otvorio prof. Guldmond predavanjem *“Redefining Healthcare – from Burden to Driver of Economic and Social Progress”*, nakon čega je uslijedio niz sjajnih predavanja vodećih regionalnih stručnjaka. Prof. dr Marina Petrović predavanjem *“Rezistencija u terapiji karcinoma”* ukazala je na važnost razmišljanja o ovoj temi u dugoročnom preživljenju bolesnika. Imali smo priliku da diskutujemo o najnovijim kliničkim saznanjima u liječenju karcinoma, ali i o digitalnoj transformaciji u zdravstvu. Doc. dr Olivera Ljuboja kroz prezentaciju *“Tranzicija pacijenata s cističnom fibrozom iz pedijatrijske u adultnu zdravstvenu zaštitu”* ukazala je na terapijske efekte novih modaliteta liječenja i ključne korake prelaska ove populacije u adultnu populaciju. *“Sestrinska njega – ključni izazov”* bilo je jedno od dragocjenih predstavljanja uloge medicinskih tehničara u modernom zdravstvenom sistemu. Prof. dr Biljana Zvezdin temom *“Biologici u HOBP više nisu daleka budućnost”* uvela je cijeli skup u interesantnu temu mijenjanja stavova u liječenju hronične opstruktivne bolesti pluća, u terapijskom farmakološkom ali i nefarmakološkom liječenju, mijenjajući navike ovih bolesnika, ali i potrebe za kontinuiranom rehabilitacijom bolesnika. Ovaj dio dana završen je satelitskim simpozijumom Providensa: *“Trojna ekstra fina kombinacija – terapijski alat ogromnih mogućnosti”* u kojem su učestvovali gostujući predavači iz Srbije i Hrvatske.

Istovremeno, posebnu dinamiku “Majskih pulmoloških dana” donio je prestižni evropski ESPEN LLL kurs *“Nutritivna podrška u pulmološkim bolestima”*. Učesnici su kroz interaktivne module i provjere znanja uspješno prošli edukaciju i obezbijedili zvanične ESPEN certifikate, čime smo još jednom podigli ljestvicu profesionalnog usavršavanja u regionu, pod budnim nadzorom prof. dr Ivana Palibrka, asistentice Marije Đukanović i doc. dr Biljane Zlojutro.

Ovogodišnji jubilarni 35. Majski pulmološki dani zabilježili su naučni bilans sa ukupno 49 selektovanih radova autora iz zemlje i cijelog regiona, objavljenih u časopisu *Respiratio* (koji ovih dana izlazi nakon provedenih procedura), te radova objavljenih u Zborniku radova Majskih pulmoloških dana u koji su uvršteni i radovi iz poster prezentacija mladih istraživača, specijalizanata i kliničara iz regiona. Tokom trajanja skupa, ni u jednom trenutku nije izostala podrška bolesnika. Udruženje

“Diši za život” predstavljalo je svoj rad brošurama, promocijama, ali i životnim pričama koje učesnike nisu ostavljale ravnodušnim.

Veliku zahvalnost dugujemo svim predavačima na podijeljenom znanju, učesnicima na aktivnom doprinosu, farmaceutskim kućama Amicus, MSD-Glosarij CD, Roche, Providens, Medicom, ali i Univerzitetском kliničkom centru Republike Srpske, Mtel-u, Turističkoj organizaciji grada Banjaluke (koja je, pored poklona učesnicima, sa profesionalnim vodičem predstavila naš grad učesnicima kongresa), kao i svima koji su doprinijeli realizaciji ovogodišnjeg kongresa. Iznenadeni smo bili gostoprimstvom i toplinom koju su iskazali vlasnici ugostiteljskih objekata u neposrednoj blizini.

Posebno ističemo Kulturni centar Kuća Milanovića koji su se istinski trudili da budu sjajni domaćini – i u tome su u potpunosti uspjeli, pruživši nam predivan ambijent i vrhunsku gostoljubivost.

Takođe želimo da naglasimo da je Savjet za zdravlje Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske do sada akreditovao “Majske pulmološke dane” kao internacionalni kongres najvišeg ranga. Potpuno smo uvjereni da će i ovogodišnji skup u potpunosti opravdati ovu ocjenu.

U ime Organizacionog odbora,
Prof. dr Mirko Stanetić

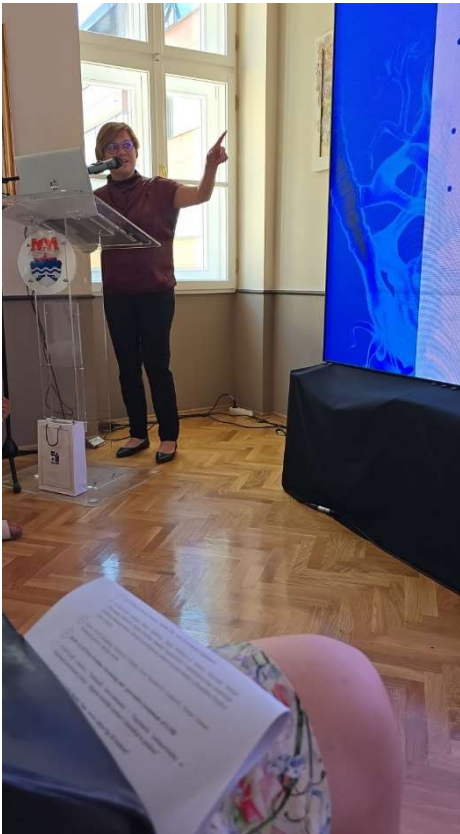
Poklon profesoru Stanetiću

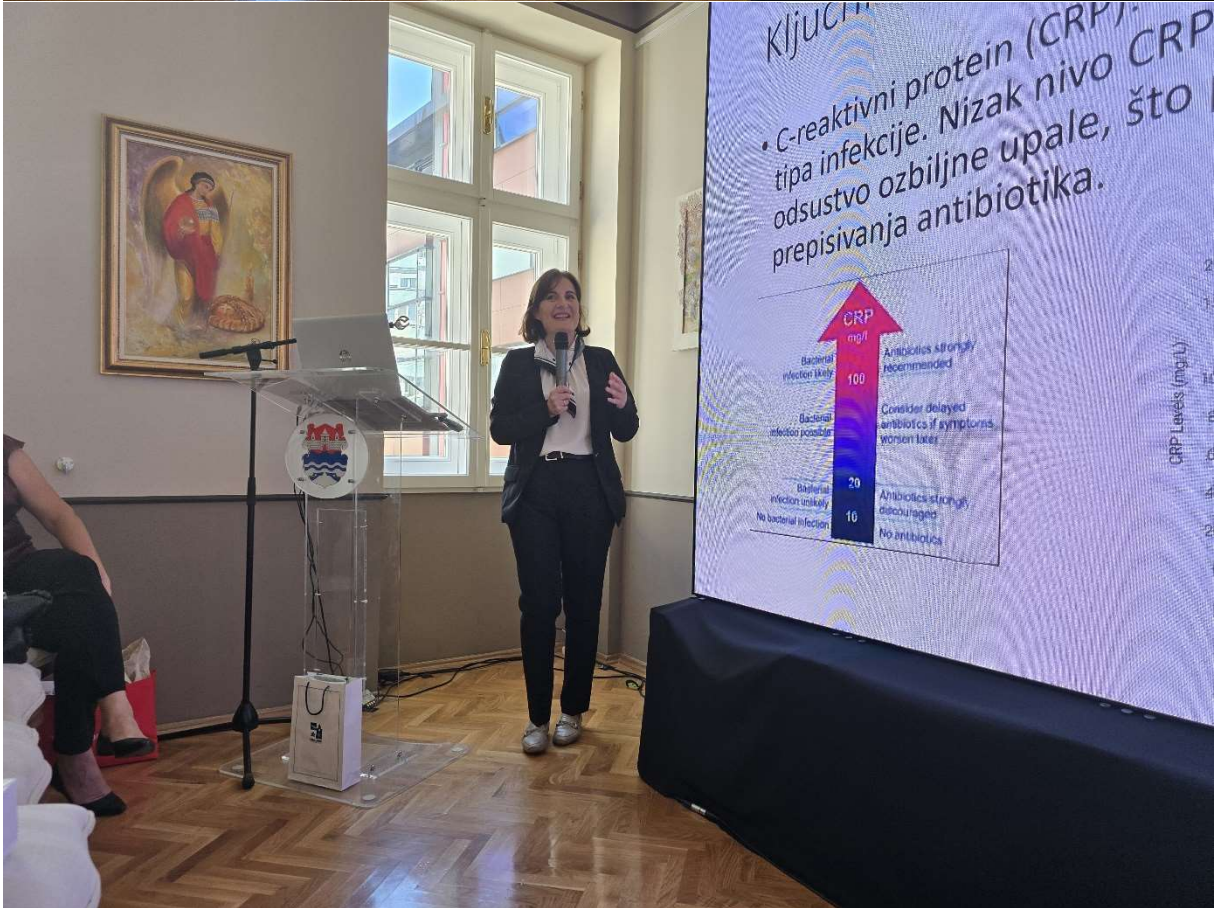
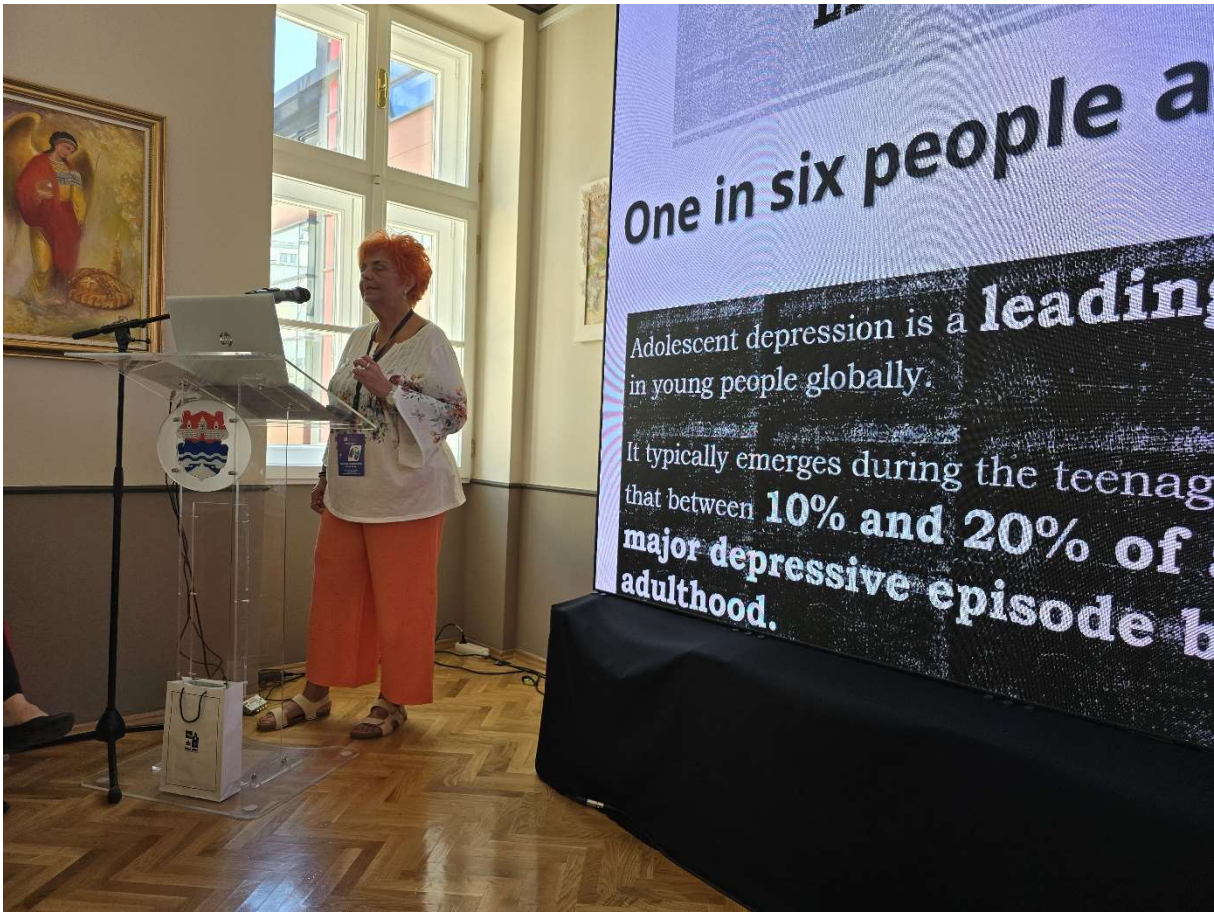
“U životu svakog profesora postoje trenuci koji nadilaze samu struku i nauku. Jedan od takvih, koji me je duboko ganuo, doživio sam na svečanom otvaranju naših jubilarnih 35. Majskih pulmoloških dana.

Bila je istinska čast i iznenađenje primiti ovaj predivan poklon od mojih uvaženih i dragih kolegica, prof. dr Vesne Bošnjak Petrović i prof. dr Živke Eri.

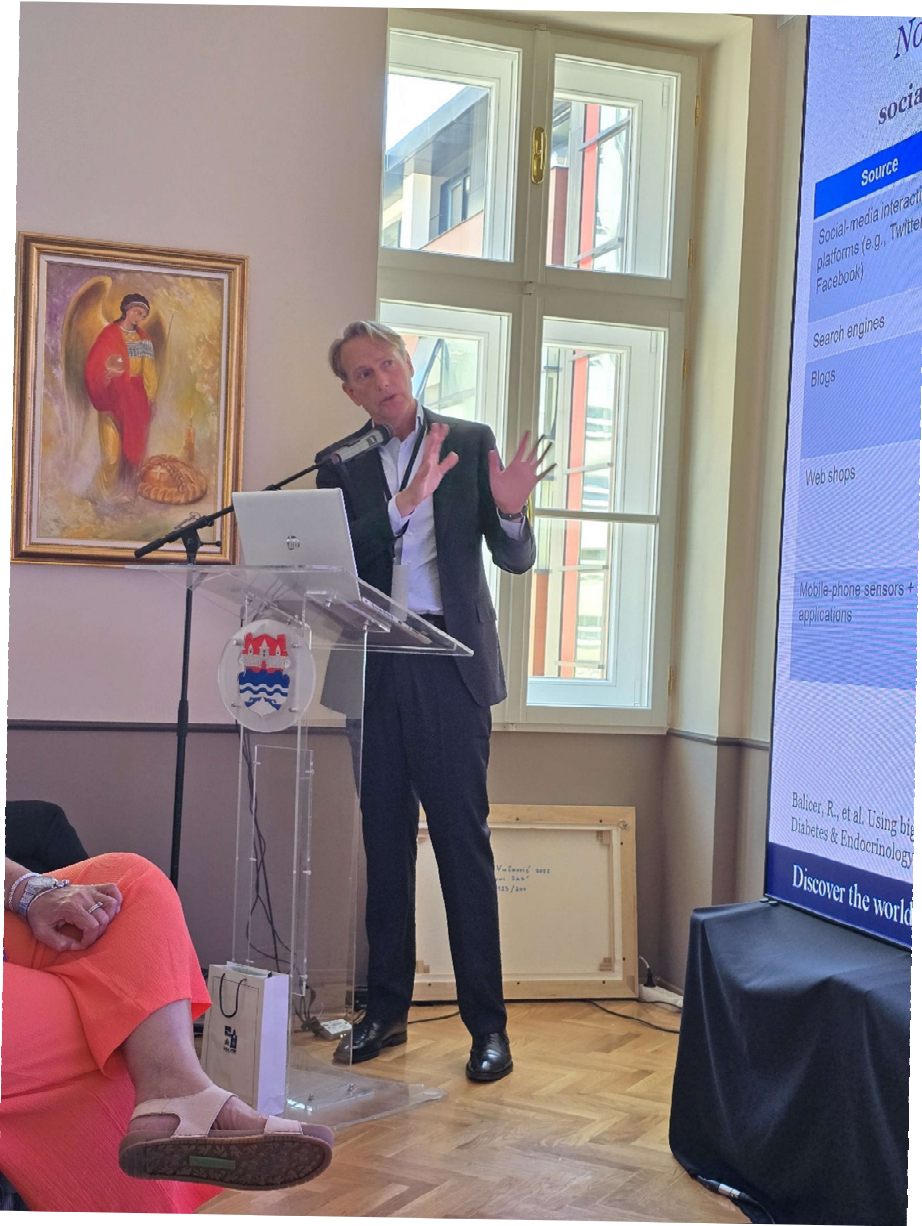
Umjetnička slika i topla posveta na njoj ostaju kao trajni podsjetnik na tri i po decenije

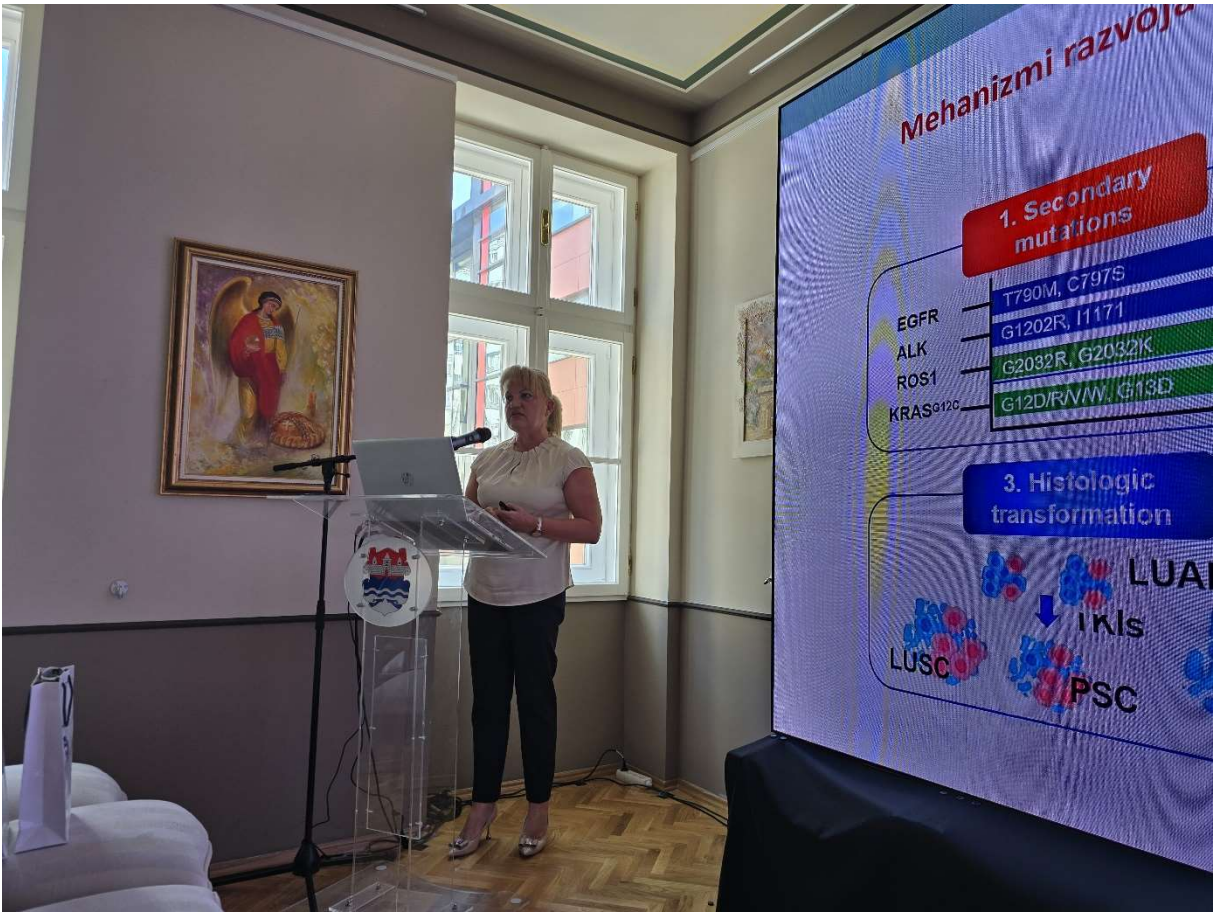
zajedničkog rada, građenja ove naše pulmološke tradicije i, iznad svega, na prijateljstvo koje nema rok trajanja”.

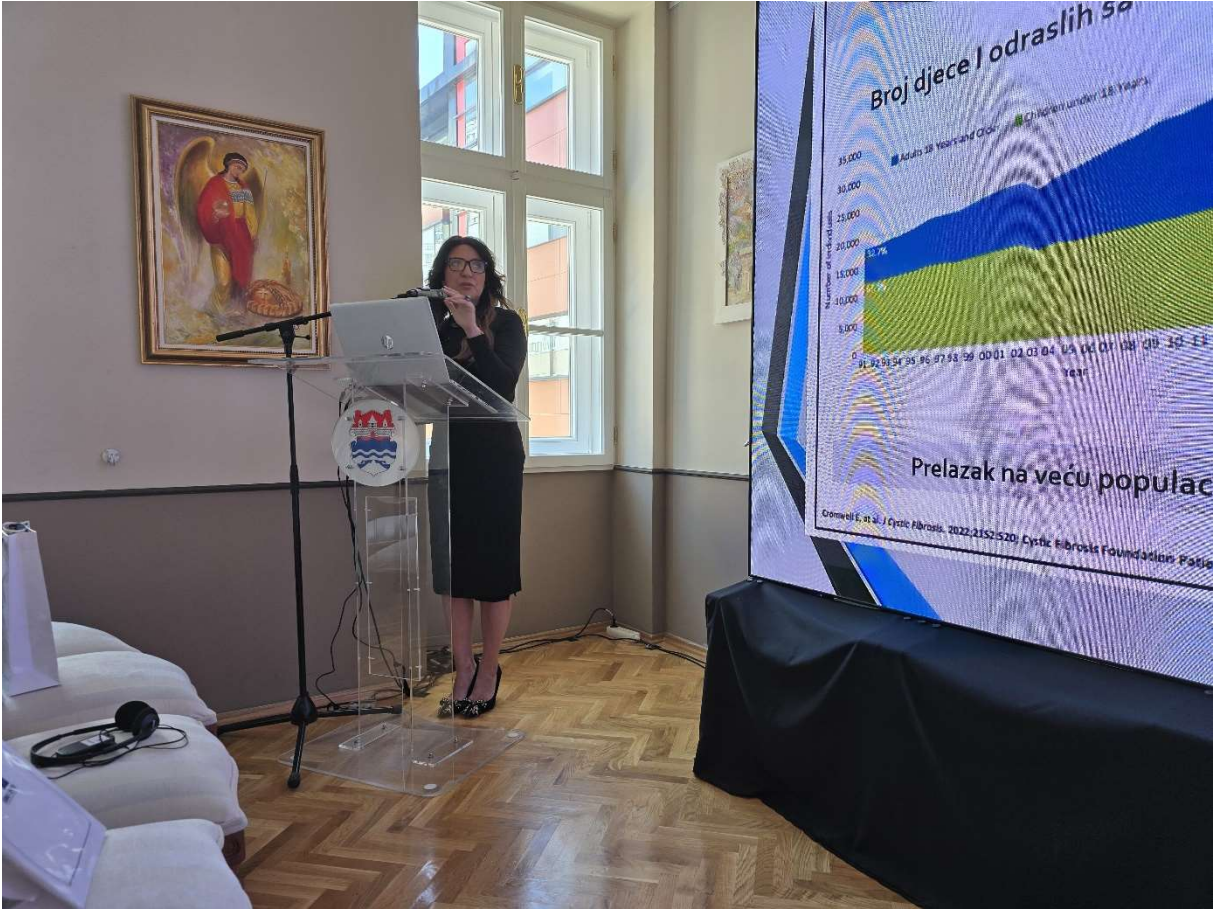

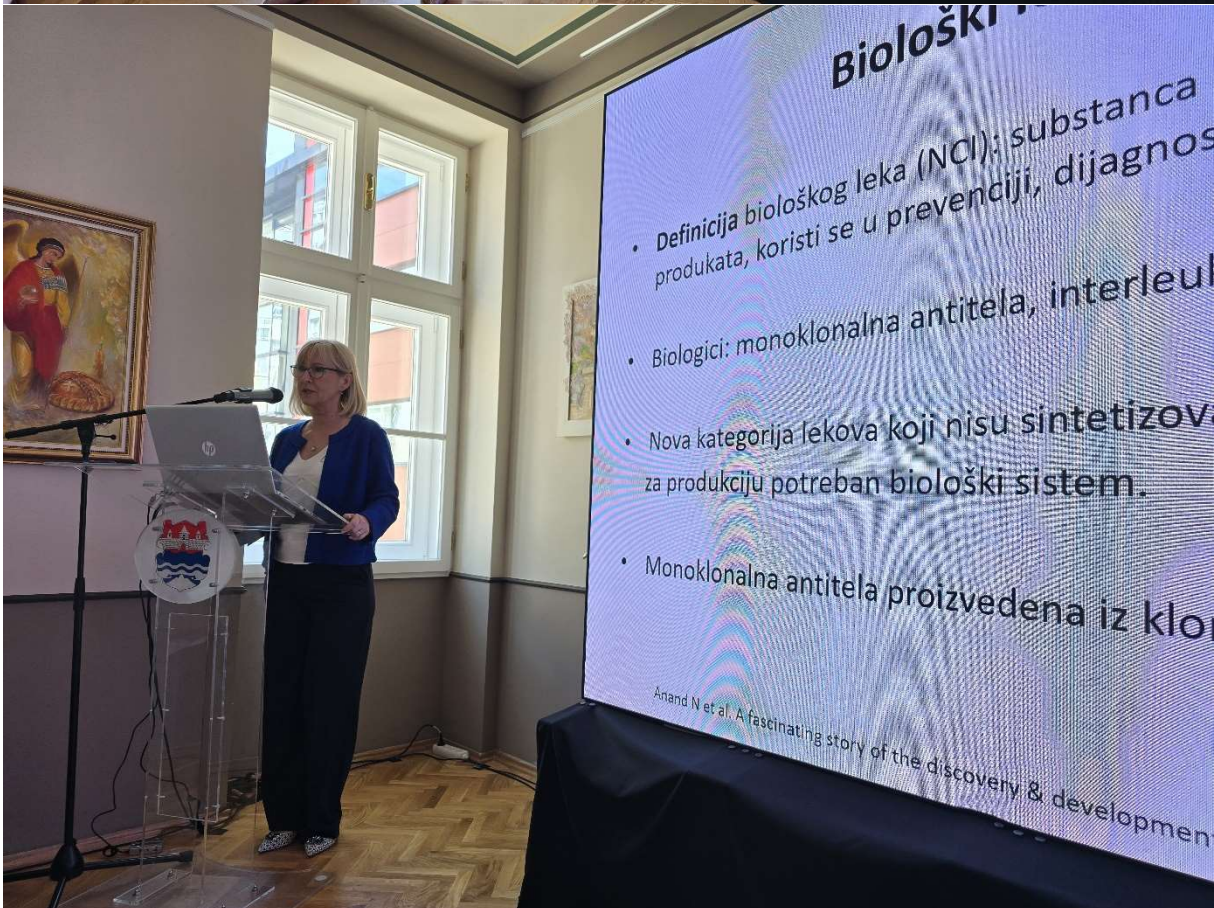
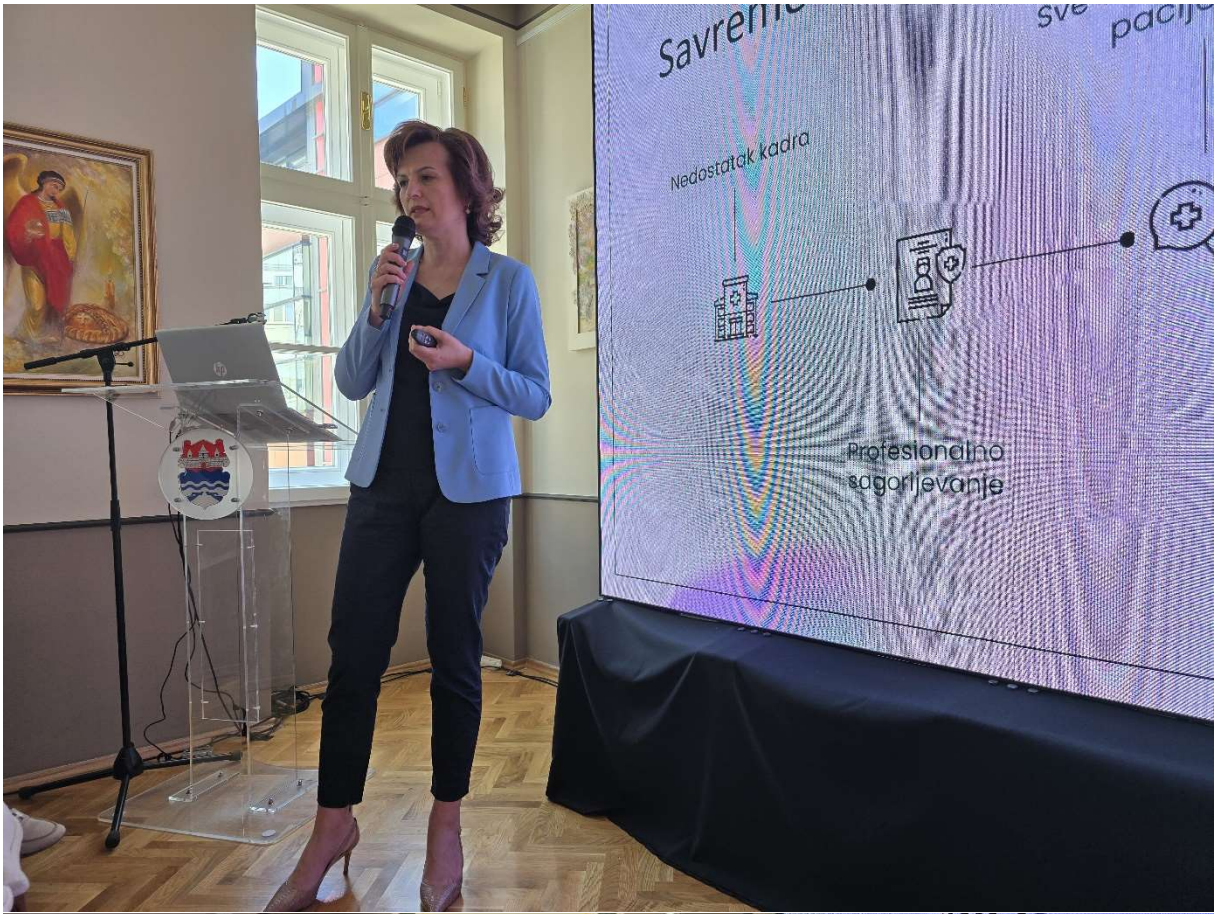

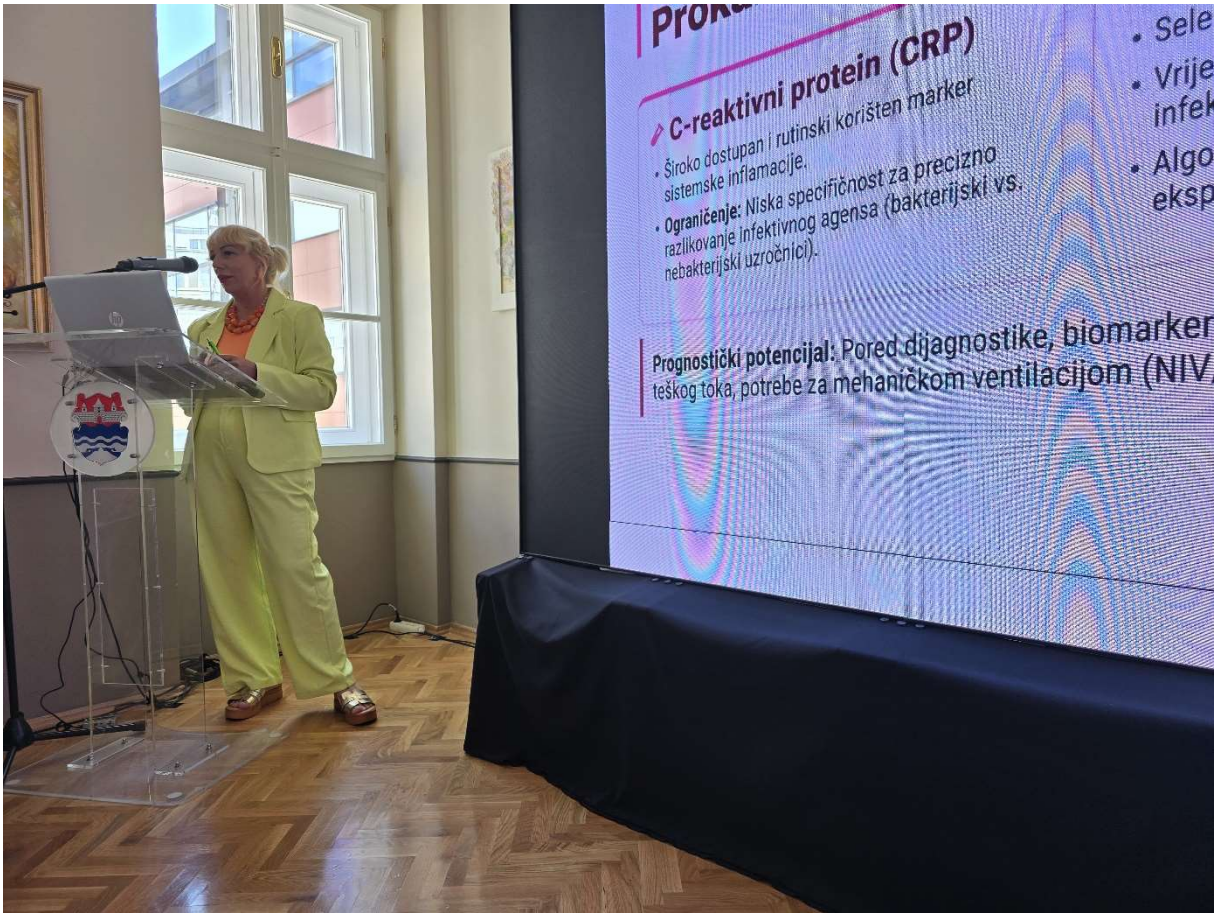

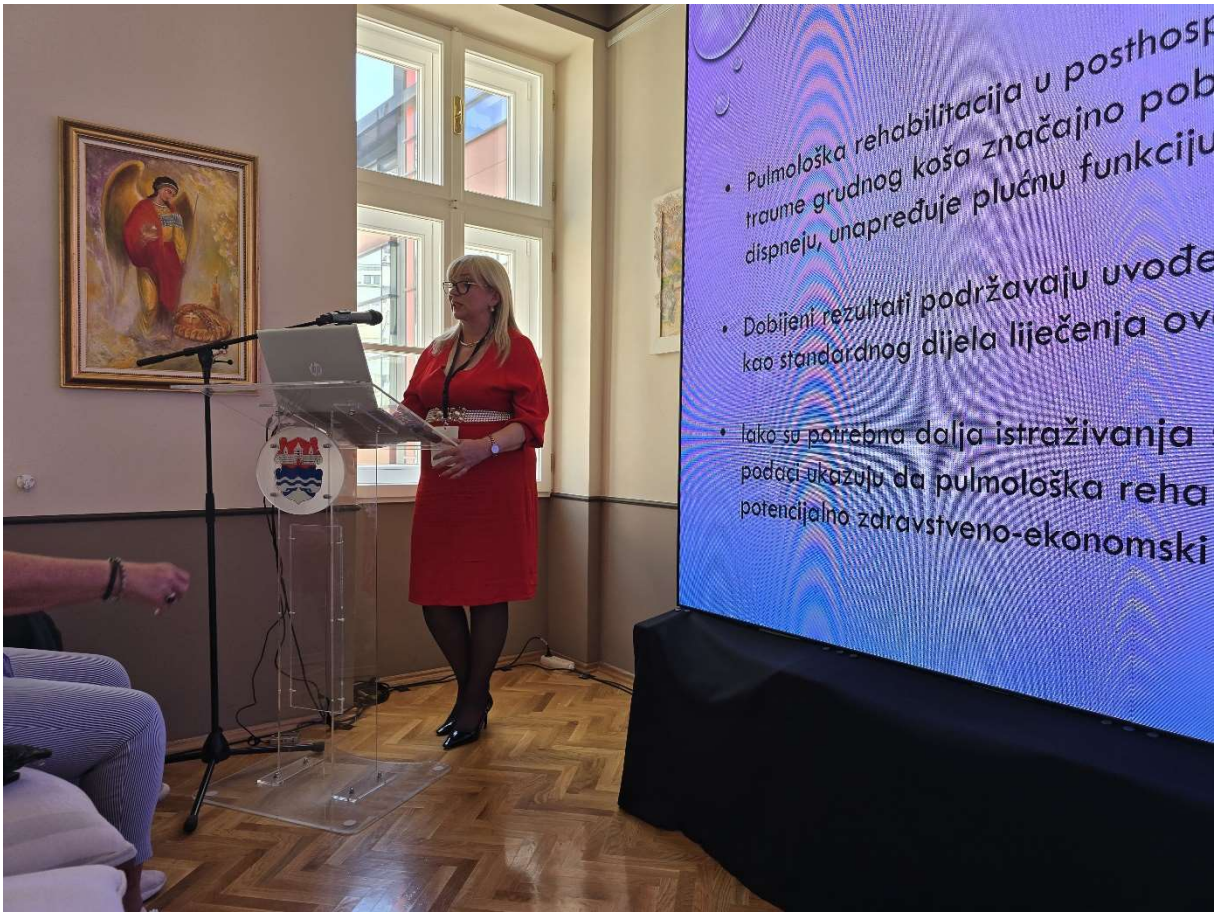

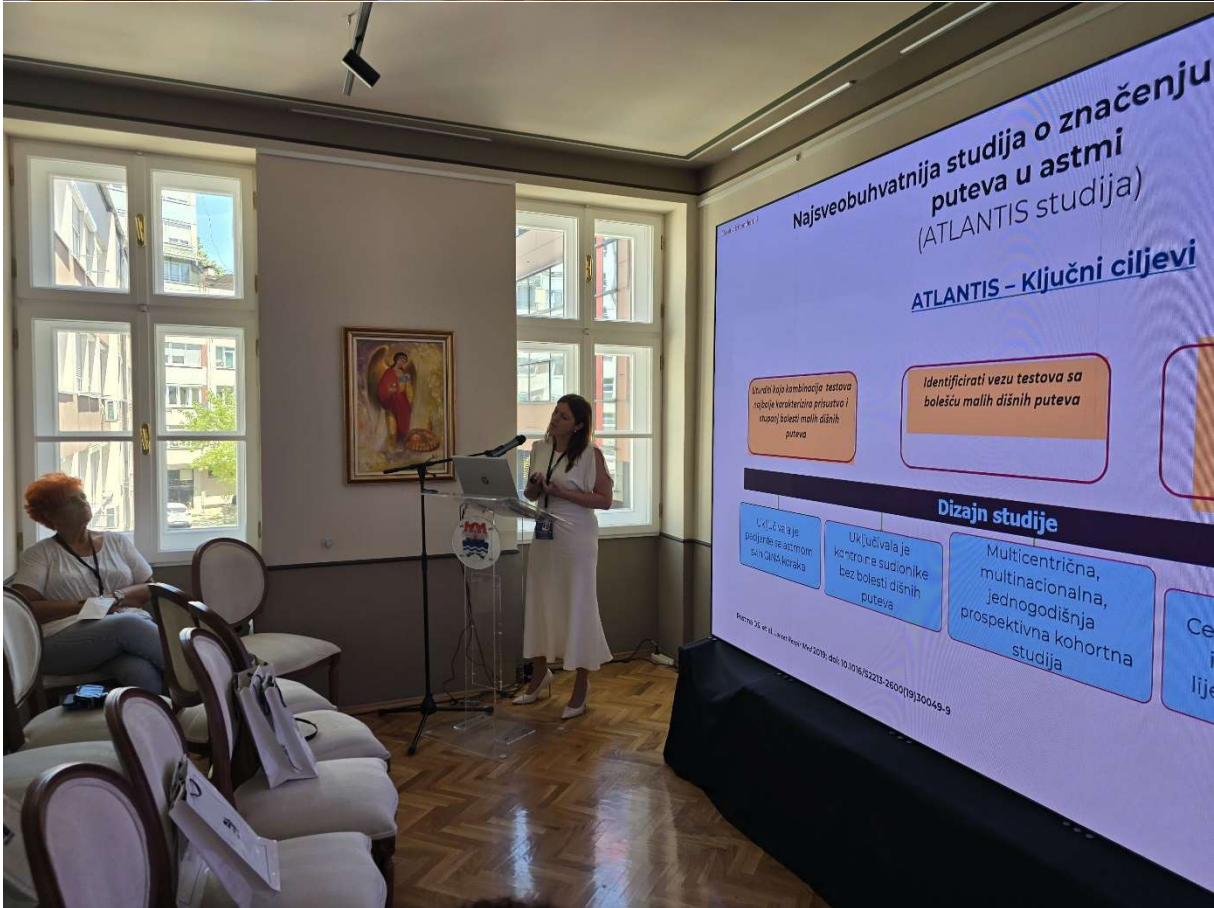
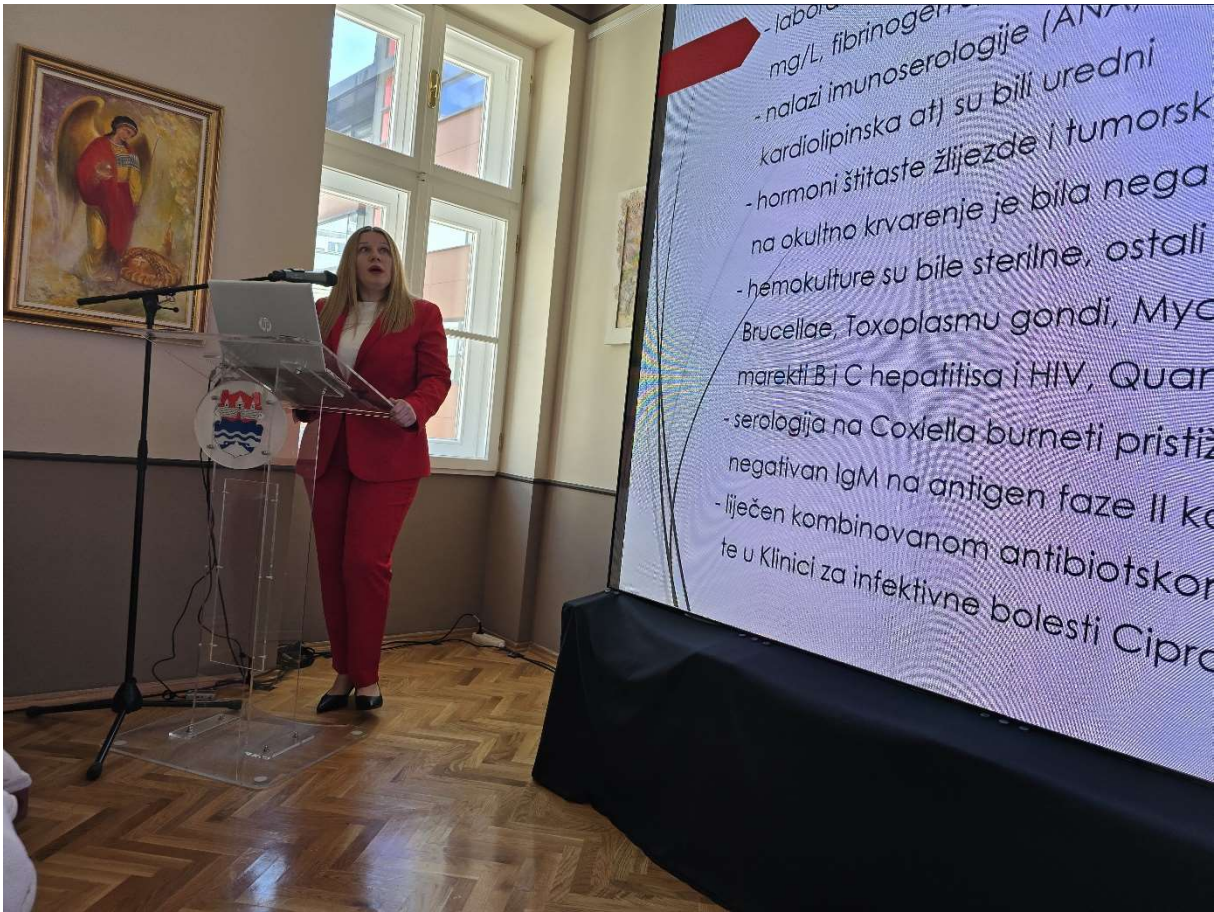

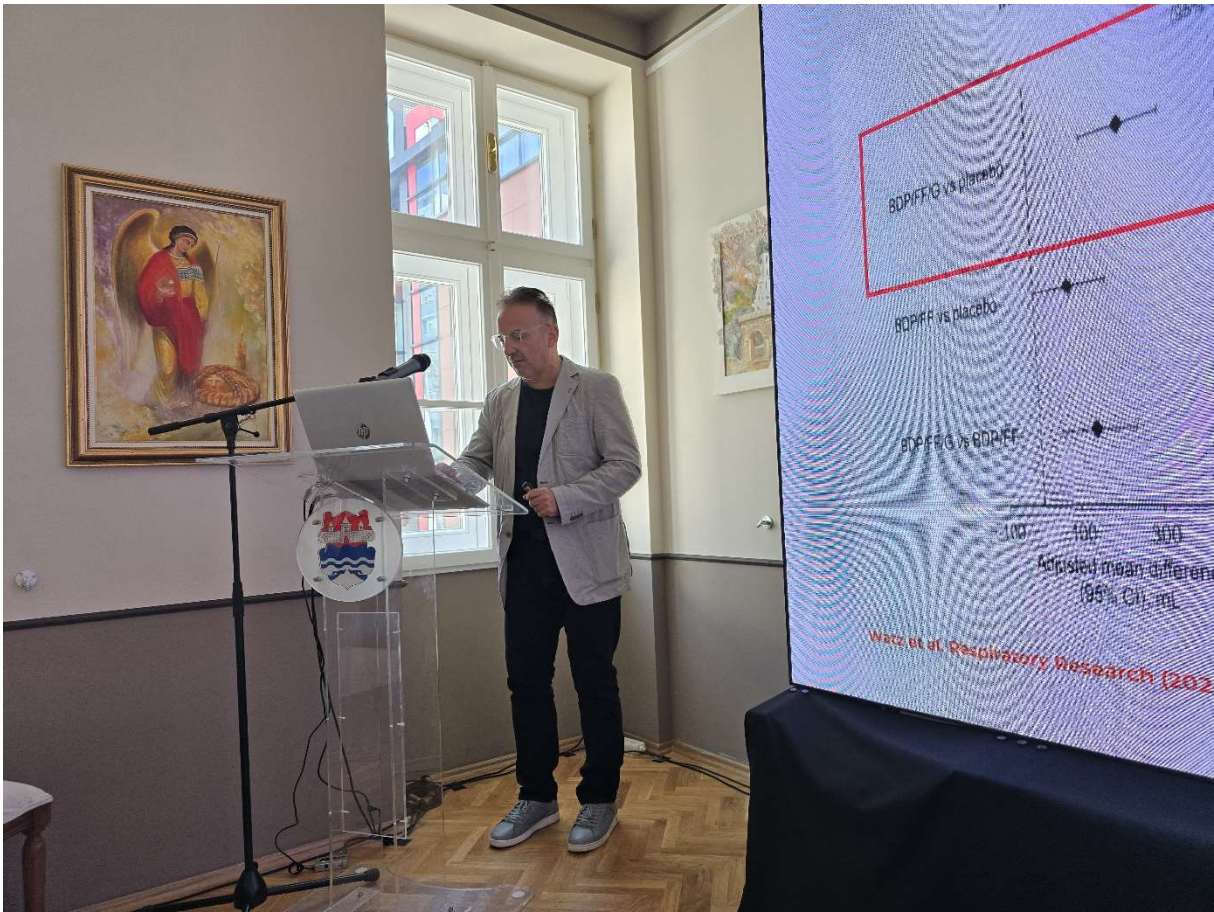

- Pulmološka rehabilitacija u posthospitarnom razdoblju nakon traume grudnog koša značajno poboljšava funkciju dispanje, unapređuje plućnu funkciju
- Dobijeni rezultati podržavaju uvođenje rehabilitacije kao standardnog dijela liječenja ovih bolesnika
- Iako su potrebna dalja istraživanja, dobiveni podaci ukazuju da pulmološka rehabilitacija ima potencijalno zdravstveno-ekonomski značaj

ZBORNİK RADOVA

"Majski pulmološki dani 2026."

Zbornik radova udruženja pulmologa Republike Srpske
Zbornik radova udruženja intenzivista za nehirurške grane

Official Collection of Papers of Association of Pulmologists in the Republika of Srpska
Official Collection of Papers of Medical Intensive Care

May 2026

